

PÄÄPERIAATTEET

KATSAUS LINJAUKSIIN

INKLUSIIVISTA OPETUSTA KOSKEVIEN LINJAUSTEN KEHITTÄMISEN JA TOIMEENPANON TUKEMINEN

Vuonna 2020 Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus (jäljempänä "kehittämiskeskus") on tunnistanut toistuvia viestejä kaikissa tärkeimmissä toimissaan vuodesta 2011 lähtien. Kehittämiskeskus on yhdistänyt nämä viestit pääperiaatteiksi tukeakseen korkealaatuisen inklusiivisen opetuksen toteuttamista kaikille oppijoille. Pääperiaatteet määrittelevät inklusiivisen opetuksen kokonaisjärjestelmään tarvittavat osatekijät, ja niillä pyritään tukemaan maita, jotka haluavat kehittää inklusiivista koulutustarjontaansa edelleen.

Vuoden 2021 pääperiaatteet edustavat kaikenkattavaa periaatetta, joka liittyy laajalti hyväksytyyn, oikeuksiin perustuvan inklusiivisen opetuksen käsitteeseen. Pääperiaatteissa esitetään viisi vaatimusta lainsäädäntöä ja linjausten sisältöä koskien sekä kahdeksan toiminnallista strategiaa, rakennetta ja prosessia inklusiivisen opetuksen järjestelmiä varten.

KAIKENKATTAVA PERIAATE

Lainsäädännön ja linjausten tulee sisältää selkeä konsepti, josta sovitaan sidosryhmien kanssa, tasapuolisesta korkealaatuisesta inklusiivisesta opetuksesta. Tämän pitäisi toimia yhtenäisenä lainsäädännöllisenä ja poliittisena kehyksenä kaikki oppijat huomioon ottaen, yhdenmukaisena keskeisten kansainvälisten ja Euroopan tason yleissopimusten ja tiedonantojen kanssa oikeuksiin perustuvan käytännön perustana.

Yhtenäisten puitteiden luominen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan toteuttaa kaikkien oppijoiden oikeudet sekä koulutukseen että koulutuksen sisällä. Yhtenäisten puitteiden tulisi tarjota **kaikille** tasavertaista laadukasta koulutusta ja elinikäistä oppimista ja varmistettava, että taloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset tai henkilökohtaiset olosuhteet eivät aiheuta syrjintää. Sidosryhmien on oltava tietoisia inklusiivisen opetuksen eduista, sillä se on perusta inklusiivisemmalle yhteiskunnalle.

YHTENÄINEN LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN JA POLIITTINEN KEHYS

Yhtenäistä lainsäädännöllistä ja poliittista kehystä varten on viisi keskeistä vaatimusta, jotka on esitetty kaikenkattavassa periaatteessa:

Joustavat rahoitus- ja resurssien kohdentamismekanismit, jotka tukevat kouluyhteisöjen jatkuvaa kehitystä ja antavat niille mahdollisuuden lisätä kykyään vastata monimuotoisuuteen ja tukea kaikkia oppijoita ilman muodollista diagnoosia tai leimaamista.

Koska maiden tilanteet ovat hyvin erilaisia, myös rahoitus ja resurssien kohdentamismenetelmät vaihtelevat suuresti. Rahoituksen on joka tapauksessa oltava läpinäkyvää ja oikeudenmukaista, ja on keskityttävä koulujen kapasiteetin lisäämiseen oppimisesteiden vähentämiseksi.

Tehokas hallintosuunnitelma, jossa määritellään selkeät roolit ja vastuut, yhteistyömahdollisuudet ja itsemääräämisoikeuden tasot kaikilla järjestelmätasoilla.

Sidosryhmien edustajien tulee olla selvillä vastuualueidensa itsenäisyyden ja päätöksenteon tasoista. Yhteistyöhön perustuva toiminta kaikilla järjestelmän tasoilla on välttämätöntä.

Seuranta ja arviointia varten kattava laadunvarmistus- ja vastuuvastuuvelvollisuuden kehys, joka tukee korkealaatuista tarjontaa kaikille oppijoille keskittyen tasavertaisiin mahdollisuuksiin niille, joita uhkaa syrjäytyminen tai poissulkeminen.

Tarkat ja luotettavat tiedot oppimiseen vaikuttavista resursseista, panoksista, rakenteista ja prosesseista ovat erityisen tärkeitä vähemmistöryhmille ja niille, jotka ovat mahdollisesti alttiita alisuoriutumislle, jotta voidaan tukea oikeudenmukaisia käytäntöjä.

Opettajien täydennyskoulutuksen jatkumo – opettajien peruskoulutus, opettajien ja opettajankouluttajien jatkuva perehdytys ja ammatillinen kehittyminen – joka kehittää kaikkien opettajien osaamisalueita koskien arviointia ja tarpeiden tunnistamista, opetussuunnitelman suunnittelua (esteetön opetus), inklusiivista pedagogiikkaa, osallistumista tutkimuksiin ja tutkimukseen sekä näytön käyttöä.

Kaikissa vaiheissa opettajat tulee kouluttaa työskentelemään oppijoiden erilaisten tarpeiden hyväksi. Opettajankouluttajilla on oltava tietoa ja kokemusta inklusiivisesta opetuksesta, jotta he voivat kehittää muiden osaamista.

Yhtenäinen opetussuunnitelmakehys, joka on riittävän joustava tarjoamaan asianmukaisia mahdollisuuksia kaikille oppijoille, sekä arviointikehys, joka tunnistaa ja validoi saavutukset ja laajemman osaamisen.

Joustava opetussuunnitelmakehys mahdollistaa asianmukaiset oppimismahdollisuudet kaikille oppijoille ilman erillisiä opetussuunnitelmia. Arvioinnin avulla voidaan mukauttaa opetussuunnitelmaa ja opetusmenetelmiä, tunnistaa ja poistaa oppimisen esteitä ja tehdä tukipäätöksiä.

INKLUSIIVISEN OPETUKSEN JÄRJESTELMIEN TOIMINNALLISET ELEMENTIT

Kahdeksan toiminnallista strategiaa, rakennetta ja prosessia katsotaan olennaisen tärkeiksi inklusiivista edistävien linjausten ja käytännön kannalta:

Rakenteet ja prosessit mahdollistavat yhteistyön ja tehokkaan viestinnän kaikilla tasoilla – ministeriöiden, alue- ja paikallistason päättäjien sekä palvelujen ja tieteenalojen välillä, mukaan lukien kansalaisjärjestöt ja koulut.

Viestintä, neuvottelut ja kaikkien sidosryhmien – opettajien, koulun johdon, oppijoiden, paikallisten ja alueellisten koulutuspoliittisten päättäjien jne. – osallistuminen mahdollistaa kestäväen kehityksen kumppanuuksien, yhteistyön ja yhteisten toimien kautta.

Strategia, jolla lisätään osallistumista laadukkaaseen osallistavaan varhaiskasvatukseen ja tuetaan heikommassa asemassa olevia perheitä.

Varhaiskasvatukseen osallistumisesta on lapsille hyötyä koskien heidän yleistä kehitystään ja akateemisia suorituksiaan. Se parantaa heidän sosiaalista osallisuuttaan ja pitkän aikavälin mahdollisuuksiaan elämässä.

Strategia, jolla tuetaan kaikkia oppijoita siirtymävaiheessa koulutusvaiheesta toiseen – ja erityisesti heidän siirtyessään aikuiselämään – ammatillisen koulutuksen, jatko- ja korkeakouluopetuksen, itsenäisen asumisen ja työllistymisen kautta.

Koulutusasteiden välinen siirtyminen edellyttää koordinoitua, jotta voidaan varmistaa, että koulutus jatkuu sujuvasti erityisesti niiden oppijoiden osalta, jotka ovat mahdollisesti alttiita alisuoriutumiselle.

Rakenteet ja prosessit, jotka helpottavat koulujen, vanhempien ja yhteisön jäsenten välistä yhteistyötä inklusiivisen koulun kehittämisen tukemiseksi ja oppijoiden edistymisen parantamiseksi.

Perheen mukanaolo koulutusprosessissa on ratkaisevan tärkeää. Yhteistyö paikallisen yhteisön kanssa auttaa kouluja rikastuttamaan oppimiskokemuksia ja -tuloksia sekä tukemaan paremmin nuoria näiden tarvitsemien valmiuksien kehittämisessä.

Tietojenkeruujärjestelmä, joka:

- antaa palautetta koko järjestelmän jatkuvasta parantamisesta (esim. viralliseen ja arkioppimiseen pääsyn, osallistumisen, oppimisen ja akkreditoinnin seuranta);
- tukee päätöksentekijöitä kaikilla tasoilla tunnistamaan "signaaleja", jotka osoittavat, että tarvitaan kiireellisiä toimia lisätukea tarvitsevien koulujen osalta.

KEY PRINCIPLES

Pätevän ja luotettavan tiedon saatavuus inklusiivisen koulutuspolitiikan kehittämisessä alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla on välttämätöntä.

Strategia, jolla kehitetään asiantuntijapalveluja tukemaan kaikkia oppijoita ja lisäämään yleisopetusta antavien koulujen kapasiteettia ja jossa esitetään yksityiskohtaisesti koko henkilöstön monialainen työskentely ja ammatillinen kehittyminen.

Asiantuntijapalveluiden asiantuntemus ja resurssit voivat tukea inklusiivisempaa järjestelmää varmistamalla laadukkaan tuen sellaisille oppijoille, jotka ovat mahdollisesti alttiita alisuoriutumiselle.

Strategia, jonka avulla kehitetään ja tuetaan koulun johtoa, joka työskentelee muiden kanssa luodakseen inklusiivisen ja tasavertaisen koulun ilmapiirin, jossa on vahvat suhteet, korkeat odotukset, ennakoivat ja ennaltaehkäisevät lähestymistavat, joustava organisaatio ja tuen jatkumo auttamaan silloin, kun oppijat ovat vaarassa epäonnistua ja syrjäytyä.

Tehokas koulun johto vaikuttaa positiivisesti oppilaiden osaamiseen, opetuksen laatuun ja henkilöstön motivaatioon.

Ohjauskehys kehittämään oppimis- ja opetusympäristöjä, joissa oppijoiden ääntä kuullaan ja heidän oikeutensa toteutuvat yksilöllisten lähestymistapojen avulla oppimisen ja tuen osalta.

Kun oppijoita kuullaan ja heille annetaan vaikutusvaltaa heidän omaan elämäänsä, opettajista ja oppijoista tulee yhdessä opetus- ja oppimisprosessin luojia. Oppijat, opettajat, vanhemmat ja yhteisöt työskentelevät yhdessä tukeakseen yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Jos kaikki edellä mainitut osatekijät toimivat, koulutusjärjestelmän kaikkien tasojen tulisi työskennellä yhdessä tullakseen tasavertaisemmiksi, tuloksia tuottavammiksi ja tehokkaammiksi oppijoiden monimuotoisuuden arvostamisessa ja **kaikkien** oppijoiden ja järjestelmän sidosryhmien suoritusten parantamisessa.

Tarkempia tietoja näistä pääperiaatteista on saatavilla koko raportissa: **Pääperiaatteet – Inklusiivista opetusta koskevien linjausten kehittämisen ja toimeenpanon tukeminen.**

Lisätietoja kehittämiskeskuksen työstä: www.european-agency.org

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2021

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.